Reģionu komitejas atzinums "Pārskatīšanas procedūru efektivitātes palielināšana valsts līgumu piešķiršanas jomā"

(2007/C 146/10)

REĢIONU KOMITEJA

— RK atbalsta priekšlikumu par desmit dienu nogaidīšanas perioda ieviešanu, lai nepieļautu to, ka līgumslēdzējas iestādes noslēdz līgumu pirms konkursa rezultātu paziņošanas pārējiem pretendentiem. Kad ir ieviesta šāda procedūra, lēmumus pirms to stāšanās spēkā ir iespējams pārskatīt, un tas ir gan līgumslēdzēju iestāžu, gan piegādātāju interesēs;

— uzskata, ka ierosinājums par nelikumīgu tiešo iepirkumu novēršanu ir pārāk tālejošs, un dod priekšroku pašreizējai sistēmai, kas paredz kompensācijas par nodarītiem zaudējumiem; Komisija apgalvo, ka nelikumīgi tiešie iepirkumi ir būtiska problēma, tomēr nepamato šo apgalvojumu, piemēram, ar attiecīgiem statistikas datiem. RK aicina Eiropas Komisiju sniegt detalizētu informāciju par nelikumīgu tiešo iepirkumu apjomu;

— Šķiet, ka nav skaidrs, kā pārskatīšanas direktīvas piemērojamas tādu II B pielikumā uzskaitīto pakalpojumu gadījumā, kuru vērtība pārsniedz noteiktu robežvērtību. Reģionu komiteja uzskata, ka pārskatīšanas direktīvas nebūtu jāattiecina uz "B" tipa pakalpojumu iepirkumu pārskatīšanu un ka dalībvalstu pārziņā būtu pilnībā jāatstāj lēmumu pieņemšana par to, kā piegādātājiem nodrošināt tiesisku noteiktību "B" tipa pakalpojumu iepirkuma gadījumā. Vairāki no minētajiem pakalpojumiem, piemēram, veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi, ir reģionālo un vietējo pašvaldību darba neatņemama sastāvdaļa. ES kompetence minētajās jomās ir ļoti ierobežota, un nebūtu ieteicams, ka ES ar publiskā iepirkuma pārskatīšanas direktīvu palīdzību aizmuguriski paplašina savas pilnvaras.

Atsauces dokuments

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Padomes Direktīvu 89/665/EEK un Direktīvu 92/13/EEK attiecībā uz pārskatīšanas procedūru efektivitātes palielināšanu valsts līgumu piešķiršanas jomā

COM(2006) 195 galīgā redakcija

REĢIONU KOMITEJA,

pamatojoties uz Eiropas Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes *Direktīvai, ar ko groza Padomes Direktīvu 89/665/EEK un Direktīvu 92/13/EEK attiecībā uz pārskatīšanas procedūru efektivitātes palielināšanu valsts līgumu piešķiršanas jomā* (COM (2006) 195 galīgā redakcija — 2006/0066 (COD)),

pamatojoties uz Komisijas 2006. gada 4. maija lēmumu konsultēties ar Reģionu komiteju par minēto tematu saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 265. panta pirmo punktu,

pamatojoties uz Biroja 2006. gada 25. aprīļa lēmumu uzticēt Ekonomikas un sociālās politikas komisijai atzinuma izstrādi par minēto tematu,

ņemot vērā RK atzinuma projektu (*CdR 182/2006 rev. 2*), kas pieņemts 2006. gada 15. decembrī (ziņotāja — ***Catarina Segersten-Larsson*** kdze (SE/PPE), Vermlandes lēnes pašvaldības padomes locekle),

68. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 13. un 14. februārī (13. februāra sēdē), pieņēma šo atzinumu.

1. **Reģionu komitejas viedoklis**

1.1 RK atzinīgi vērtē priekšlikumu direktīvai par grozījumiem pārskatīšanas direktīvās, jo RK uzskata, ka efektīva pārskatīšanas sistēma, kam raksturīga labāka pārredzamība, nodrošina piegādātāju labāku aizsardzību, kas, cerams, palielinās viņu motivāciju iesniegt piedāvājumu. Tādējādi palielinās konkurence, no kā, savukārt, gūst labumu līgumslēdzējas iestādes.

1.2 Reģionu komiteja tomēr uzskata, ka vienkāršs regulējums ir viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem, lai samazinātos tiesas procesu skaits. Vienkāršus noteikumus ir vieglāk ievērot, un to nepareizas interpretācijas gadījumu skaits samazinās. Diemžēl jaunās publiskā iepirkuma direktīvas neatbilst šai prasībai. Jaunajās publiskā iepirkuma direktīvās paredzēto sarežģīto procedūras noteikumu dēļ līgumslēdzējas iestādes var viegli kļūdīties. Šī problēma jo īpaši apgrūtina vietējo un reģionālo pašvaldību darbu, jo to darbiniekiem nav plašu juridisku zināšanu par publisko iepirkumu. RK vēlas arī atgādināt Eiropas Komisijai, ka lielāko daļu publisko iepirkumu neveic valsts iestādes, bet gan vietējās un reģionālās pašvaldības.

1.3 Reģionu komiteja uzskata, ka pārāk stingrām sankcijām par iepirkuma noteikumu pārkāpumiem var būt negatīvas sekas, it īpaši gadījumos, kad tiesiskais regulējums ir sarežģīts. Piemēram, līgumslēdzējas iestādes vienkārši var atturēties no ārpakalpojumu iepirkšanas un pašas uzņemties to sniegšanu. Negatīvās sekas var izpausties arī kā pārmērīga orientācija uz viszemāko cenu. Grūti ir apšaubīt to, ka kādam piedāvājumam ir zemākā cena, turpretim ar kvalitāti saistītus aspektus un tamlīdzīgus parametrus apšaubīt ir vieglāk.

1.4 RK atbalsta priekšlikumu par desmit dienu nogaidīšanas perioda ieviešanu, lai nepieļautu to, ka līgumslēdzējas iestādes noslēdz līgumu pirms konkursa rezultātu paziņošanas pārējiem pretendentiem. Kad ir ieviesta šāda procedūra, lēmumus pirms to stāšanās spēkā ir iespējams pārskatīt, un tas ir gan līgumslēdzēju iestāžu, gan piegādātāju interesēs. Reģionu komiteja atbalsta arī priekšlikumu par to, ka dalībvalstis var pieprasīt, lai persona, kura vēlas izmantot pārskatīšanas procedūru, informē līgumslēdzēju iestādi par varbūtējo pārkāpumu un par savu nodomu iesniegt pārskatīšanas pieprasījumu. RK arī aicina Komisiju izpētīt, kādas sekas varētu rasties tad, ja desmit dienas ilgu nogaidīšanas periodu ieviestu jau pēc gada. Tas vajadzīgs, lai noskaidrotu, vai, ieviešot šādu termiņu, ievērojami pieaugtu pārskatīšanas pieprasījumu skaits, kā tas ir noticis vairākās dalībvalstīs.

1.5 Reģionu komiteja tomēr uzskata, ka problēmas var radīt priekšlikumā ierosinātie noteikumi, kas attiecas uz tādu līgumu darbību, kas noslēgti, neievērojot spēkā esošo regulējumu. Direktīvas priekšlikumā teikts, ka šādi līgumi uzskatāmi par spēkā neesošiem, tomēr RK uzskata, ka šādu lēmumu pieņemšana būtu jāatstāj dalībvalstu ziņā, piemērojot attiecīgās valsts tiesību aktus, kas attiecas uz līgumiem un nodarīto zaudējumu kompensāciju.

1.6 Reģionu komiteja apšauba arī Komisijas pieņēmumu, ka, ieviešot desmit dienu nogaidīšanas periodu, pārskatīšanas gadījumu skaits sākotnēji varētu pieaugt par dažiem procentiem. Piemēram, Zviedrijā pēc ierosinātajam līdzīga nogaidīšanas perioda ieviešanas pārsūdzību skaits sākumā pieauga par 150 procentiem. Arī pēc tam pārskatīšanas gadījumu skaits turpina palielināties ([1]).

1.7 Reģionu komiteja uzskata, ka ierosinājums par nelikumīgu tiešo iepirkumu novēršanu ir pārāk tālejošs, un dod priekšroku pašreizējai sistēmai, kas paredz kompensācijas par nodarītiem zaudējumiem. Eiropas Komisija apgalvo, ka nelikumīgi tiešie iepirkumi ir būtiska problēma, tomēr nepamato šo apgalvojumu, piemēram, ar attiecīgiem statistikas datiem. RK aicina Eiropas Komisiju sniegt detalizētu informāciju par nelikumīgu tiešo iepirkumu apjomu. Tīmeklī sarīkotā aptauja, uz ko Komisija atsaucas, nav pietiekams iemesls, lai veiktu tik būtiskas izmaiņas. Noteikums par to, ka ir obligāti jāizsludina visi publiskie iepirkumi, kuru vērtība pārsniedz noteiktu robežvērtību un kurus līgumslēdzēja iestāde drīkst veikt, nerīkojot oficiālu konkursu ar tam sekojošu nogaidīšanas periodu, ir būtiska iejaukšanās līgumslēdzēju iestāžu darbā. Šajā gadījumā runa ir arī par līgumslēdzēju iestāžu līgumiem ar viņu pašu uzņēmumiem, kā arī dažiem līgumiem par pašvaldību savstarpējo sadarbību. Reģionu komiteja agrāk sniegtajos atzinumos ir norādījusi uz problēmām, kas saistītas ar iepirkumiem no pašām līgumslēdzējām iestādēm piederošiem uzņēmumiem, kā arī problēmām, kas iepirkumu jomā rodas pašvaldību savstarpējas sadarbības gaitā. Reģionu komiteja uzskata, ka publisko iepirkumu regulējošie tiesību akti nedrīkst minētos procesus apgrūtināt vai padarīt neiespējamus.

1.8 Šķiet, ka nav skaidrs, kā pārskatīšanas direktīvas piemērojamas tādu II B pielikumā ([2]) uzskaitīto pakalpojumu gadījumā, kuru vērtība pārsniedz noteiktu robežvērtību. Reģionu komiteja uzskata, ka pārskatīšanas direktīvas nebūtu jāattiecina uz "B" tipa pakalpojumu iepirkumu pārskatīšanu un ka dalībvalstu pārziņā būtu pilnībā jāatstāj lēmumu pieņemšana par to, kā piegādātājiem nodrošināt tiesisku noteiktību "B" tipa pakalpojumu iepirkuma gadījumā. Vairāki no minētajiem pakalpojumiem, piemēram, veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi, ir reģionālo un vietējo pašvaldību darba neatņemama sastāvdaļa. ES kompetence minētajās jomās ir ļoti ierobežota, un nebūtu ieteicams, ka ES ar publiskā iepirkuma pārskatīšanas direktīvu palīdzību aizmuguriski paplašina savas pilnvaras. RK uzskata, ka gan "B" tipa pakalpojumu iepirkuma pārsūdzības, gan tādu iepirkumu, kuru vērtība ir mazāka par robežvērtību, pārsūdzības regulējums ir jautājums, kas jārisina tikai dalībvalstu līmenī.

1.9 RK atbalsta priekšlikumu par atestācijas sistēmas un noteikumu par strīdu izšķiršanu atcelšanu.

2. **Reģionu komitejas ieteikumi**

1. ieteikums

Komisijas priekšlikums par grozījumiem Direktīvas 89/665/EEK 1. panta 3. punktā

Komisijas priekšlikums par grozījumiem Direktīvas 92/13/EEK 1. panta 3. punktā

Komisijas priekšlikums	RK ierosinātais grozījums
"Dalībvalstis nodrošina to, ka saskaņā ar sīki izstrādātiem noteikumiem, ko dalībvalstis var pieņemt, pārskatīšanas procedūras ir pieejamas vismaz katrai tādai personai, kura ir vai ir bijusi ieinteresēta iegūt konkrētu valsts līgumu un kurai ir nodarīts kaitējums vai ir iespējams, ka tiks nodarīts kaitējums varbūtēja pārkāpuma dēļ."	"Dalībvalstis nodrošina to, ka saskaņā ar sīki izstrādātiem noteikumiem, ko dalībvalstis var pieņemt, pārskatīšanas procedūras ir pieejamas vismaz katrai tādai personai, kura ir vai ir bijusi ieinteresēta iegūt konkrētu valsts līgumu**, spēj izpildīt konkursa nolikuma prasības** un kurai ir nodarīts kaitējums vai ir iespējams, ka tiks nodarīts kaitējums varbūtēja pārkāpuma dēļ."

Pamatojums

Ierosinātā grozījuma mērķis ir panākt, lai iespēja pieprasīt pārskatīšanu būtu tikai tiem piegādātājiem, kas tiešām spēj piegādāt to, ko vēlas līgumslēdzējas iestādes.

([1]) Zviedrijas Publiskā iepirkuma padomes pārskats par 2003. un 2004. gadu.

([2]) Direktīva 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru.

2. ieteikums

Komisijas priekšlikums par grozījumiem Direktīvas 89/665/EEK 2. panta 4. punktā

Komisijas priekšlikums par grozījumiem Direktīvas 92/13/EEK 2. panta 4. punktā

Komisijas priekšlikums	RK ierosinātais grozījums
"Dalībvalstis var noteikt, ka, apsverot, vai jānosaka pagaidu pasākumi, par pārskatīšanas procedūrām atbildīgā iestāde var ņemt vērā pasākumu iespējamās sekas attiecībā uz visām interesēm, kurām tie varētu kaitēt, kā arī sabiedrības intereses, un var nolemt neveikt šādus pasākumus, ja to negatīvās sekas var būt lielākas par ieguvumiem."	Dalībvalstis var noteikt, ka, apsverot, vai jānosaka pagaidu pasākumi, par pārskatīšanas procedūrām atbildīgā iestāde var ņemt vērā pasākumu iespējamās sekas attiecībā uz visām interesēm, kurām tie varētu kaitēt, ~~kā arī~~ **jo īpaši** sabiedrības intereses, un var nolemt neveikt šādus pasākumus, ja to negatīvās sekas var būt lielākas par ieguvumiem.

Pamatojums

Vairāk jāuzsver sabiedrības intereses.

Briselē, 2007. gada 13. februārī

Reģionu komitejas
Priekšsēdētājs
Michel DELEBARRE